

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/9313-2

26. november 2020

Høring- midlertidig forskrift om tilskuddsordning for omstilling og utvikling av reiselivet på Svalbard

1. Innledning

Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) fremmer i dette høringsnotatet forslag til midlertidig forskrift om tilskuddsordning for omstilling og utvikling av reiselivet på Svalbard.

Tilskuddsordningen etableres i tråd med Stortingets budsjettvedtak i Prop. 142 S (2019-2020), og er et av regjeringens tiltak for å avhjelpe konsekvensene covid 19-pandemien har for reiselivsnæringen.

2. Bakgrunn

Reiselivsnæringen på Svalbard er svært hardt rammet av covid 19-pandemien. Øygruppen har inntil nylig vært underlagt strengere smitteverntiltak enn fastlandet. Flyforbindelsene var også svært begrenset inntil begynnelsen av juli 2020. Det har vært få tilreisende, og det lokale reiselivet er i en krevende situasjon. Reiselivet, som er øygruppens største næring, har et svært dårlig halvår bak seg og går nå en (til dels ulønnsom) lavsesong i møte, til og med februar 2021. I motsetning til reiselivet på fastlandet har næringen i liten grad et lokalmarked å vri sitt tilbud mot. For en videre opprettholdelse av Svalbard-samfunnet er det viktig (på kort sikt) at reiselivsnæringen gis mulighet til gjenoppbygging og omstilling.

Det er vedtatt en tilskuddsordning på 25 mill. kroner for reiselivsaktører og bedrifter som indirekte bygger opp under reiselivet på Svalbard. Tilskuddsordningen har som formål å utvikle og omstille reiselivsaktiviteten på Svalbard på en måte som bidrar til å underbygge de svalbardpolitiske målsettingene. Ordningen er en del av en pakke med flere tilskudds- og kompensasjonsordninger som etableres for å avbøte konsekvensene pandemien har for næringslivet, og som også er tilgjengelig for Svalbard.

3. Departementets forslag

3.1 Tilskuddsordningens formål

Tilskuddsordningens formål er å utvikle og omstille reiselivsaktiviteten på Svalbard slik at næringen bidrar til å underbygge de svalbardpolitiske målsettingene. Tilskuddene skal bidra til lokal sysselsetting og verdiskaping basert på lokale utfordringer, behov og potensial.

Regjeringen lanserte i oktober 2019 en strategi for innovasjon og næringsutvikling på Svalbard. Formålet med strategien er å legge til rette for at det skal være attraktivt for seriøse norske virksomheter å drive næringsutvikling på Svalbard. Regjeringen ønsker å legge til rette for et bredt næringsliv med høy kvalitet, men unngå vekst som legger ytterligere press på den begrensede infrastrukturen eller beredskapskapasiteten. Tilskuddsordningen skal være i tråd med den fremlagte strategien.

3.2 Tilskuddsordningens innretning

Forslaget går ut på å etablere en søknadsbasert ordning, hvor konkrete kriterier til målgruppe og tilskudd avgjør hvorvidt midler utbetales, og den samlede måloppnåelsen avgjør hvordan midlene skal prioriteres.

Det kan gis tilskudd til foretak med virksomhet på Svalbard både innenfor reiseliv og i reiselivsrelaterte næringer. Forslaget er utformet på bakgrunn av en målsetning om å treffe de seriøse aktørene som, uavhengig av pandemien, vil være sentrale i videreutviklingen av reiseliv og øvrig næringsvirksomhet på øygruppen. Derfor stilles det en rekke kriterier til hvem som kan få tilskudd knyttet til hvordan foretakene drives, eksempelvis knyttet til lønns- og arbeidsvilkår og til helårig eller tilnærmet helårig virksomhet på Svalbard, se utkast til forskrift § 2 første ledd. I tillegg stilles en rekke krav knyttet til skatteforhold, regnskap og registrering i Brønnøysundregistrene, se forslaget til forskrift § 2 annet ledd. For å hindre urimelige utslag foreslås en snever adgang til å unnta fra kriteriene når det gjelder hvem som kan få tilskudd.

Kriteriene til tiltaket utformes på bakgrunn av samme målsetning som kriteriene til søkeren. Tilskudd kan gis til tiltak knyttet til omstilling og/eller utvikling, også til andre næringer enn reiseliv, se forslag til forskrift § 3. Slike tiltak kan eksempelvis gå ut på omstilling til en ny forretningsmodell, kompetanseheving, tilpasninger som muliggjør videre drift innenfor rammene av smittevern eller andre tiltak som gjør søkeren bedre rustet til å drive virksomhet fremover.

Søknader om tilskudd vurderes etter en rekke momenter knyttet til selve tiltaket og til søkeren. Forutsatt at kriteriene til hvem som kan få tilskudd og hva de kan få tilskudd til er oppfylt, beror tildeling på en skjønsmessig vurdering av konkrete momenter som er opplistet i forslaget til forskrift § 4.

På grunn av reiselivsaktørenes svært vanskelige økonomiske situasjon vurderer departementet det slik at en stor andel av de tildelte midlene bør utbetales forskuddsvis.

Tilskuddet vil imidlertid kreves tilbakebetalt dersom tiltak ikke oppfyller forutsetningene for tildelingen. For å få gjennomført de omsøkte tiltakene vil det i noen tilfeller kunne være helt nødvendig for næringsaktøren å få midlene tidlig, og for å sikre høyest mulig måloppnåelse legges det avgjørende vekt på dette i departementets forslag.

Departementet ønsker særlig innspill på ordningens innretning, herunder tildelingskriteriene. Se særlig forslaget til forskrift § 2, § 3 og § 4.

Departementet ønsker særlig innspill til forskriftens § 6 om tilskuddets størrelse, herunder om det bør være et maksbeløp for størrelsen på tilskuddet og om dette bør settes til mellom 0,5 og 2 mill. kroner.

3.3 Forvaltning av tilskuddsordningen

Longyearbyen lokalstyre skal forvalte tilskuddsordningen, med Nærings- og fiskeridepartementet som klageinstans. Det vil utformes et oppdragsbrev til Longyearbyen lokalstyre.

Longyearbyen lokalstyre vil ha ansvar for utlysning av tilskuddsmidlene, søknadsbehandling, kontroll av opplysninger og etterfølgende tilsyn med tilskuddene. Videre skal lokalstyret rapportere om tilskuddene og vurderingen av den samlede måloppnåelsen til departementet.

3.4 Søknadsfrist

For at Longyearbyen lokalstyre skal kunne gjøre best mulige vurderinger av den samlede måloppnåelsen settes det en søknadsfrist, denne er foreslått til 31. desember 2020, se forslaget til forskrift § 4 første ledd. På denne måten vil det i søknadsbehandlingen være mulig å se de ulike søknadene i sammenheng.

3.5 Forhold til andre ordninger

Tilskuddsordningen skal ikke kompensere for faste kostnader eller for inntektsfall, og skal ikke overlape med kompensasjonsordningen for næringslivet eller Innovasjon Norges omstillingsordning for reiseliv. Angivelsen av tilskuddsordningens formål og tildelingskriteriene i forslaget sikrer etter departementets vurdering at ordningene ikke vil overlape. Tilskuddsordningen for Svalbard og kompensasjonsordningen for næringslivet vil kunne samspille på en slik måte at kompensasjoner bidrar til at bedrifter overlever på kort sikt, mens tilskuddsordningen vil bidra til en utvikling av reiselivet slik at bedriftene kommer gjennom pandemien og blir bedre rustet for fremtiden. Videre er tilskuddsordningen for Svalbard i større grad rettet inn mot bedrifter på Svalbard og mer fleksibel i hva det kan omstilles til enn Innovasjon Norges omstillingsordning for reiselivet. Ordningene vil for alle tilfeller ikke kunne benyttes til å finansiere samme tiltak dobbelt.

Til sammenligning har bedrifter på fastlandet hatt anledning til å søke midler fra blant annet de kommunale næringsfondene, som ble styrket i Prop. 127 S (2019-2020) og Prop. 142 S (2019-2020). Dette er ordninger som foretak på Svalbard ikke har hatt tilgang til, og det foreligger følgelig ikke noe behov for samordning eller håndtering av målkonflikter med disse

ordningene. Den foreslåtte tilskuddsordningen bidrar til at næringsaktører på Svalbard får en tilsvarende løsning som næringsaktører på fastlandet har.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Tilskuddsordningen omfatter totalt 25 mill. kroner, og det legges opp til at hele ordningens ramme vil bli brukt. Administrasjonskostnadene for ordningen skal dekkes innenfor rammene av ordningen.

5. Høringsfrist

Høringsfristen settes til **1. desember 2020**, jf. utredningsinstruksen punkt 1-4. Den forkortede høringsfristen skyldes behovet for at tilskuddsordningen blir operativ så fort som mulig.

Hørings svar leveres på www.regjeringen.no/id2787336 eller på e-post til postmottak@nfd.dep.no

Med hilsen

Sigrid Dahl Grønnevet (e.f.)
avdelingsdirektør

Live Albrigtsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

AECO				
Arbeidstilsynet	Postboks 4720 Sluppen	7468		TRONDHEIM
Fellesforbundet	Postboks 9199 Grønland	0134		OSLO
Fylkesmannen i Troms og Finnmark	Statens hus	9815		VADSØ
Hovedorganisasjonen Virke	Boks 2900 Solli	0230		OSLO
Innovasjon Norge	Postboks 448 Sentrum	0104		OSLO
Landsorganisasjonen i Norge	Youngsgt. 11	0181		OSLO
Longyearbyen arbeiderforening				
Longyearbyen Lokalstyre	Postboks 350	9171		LONGYEARBYEN
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485		TRONDHEIM
NAV Svalbard				
NHO Arktisk				
Næringslivets hovedorganisasjon	PB 5250 Majorstuen	0303		OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 6835 St. Olavs plass	0130		OSLO
Sivilombudsmannen	Postboks 3 Sentrum	0101		OSLO
Svalbard næringsforening				
Svalbard Reiseliv AS	Postboks 323	9171		LONGYEARBYEN
Svalbard skattekontor				
Sysselmannen på Svalbard	Postboks 633	9171		LONGYEARBYEN
Visit Svalbard AS	Postboks 323	9171		LONGYEARBYEN